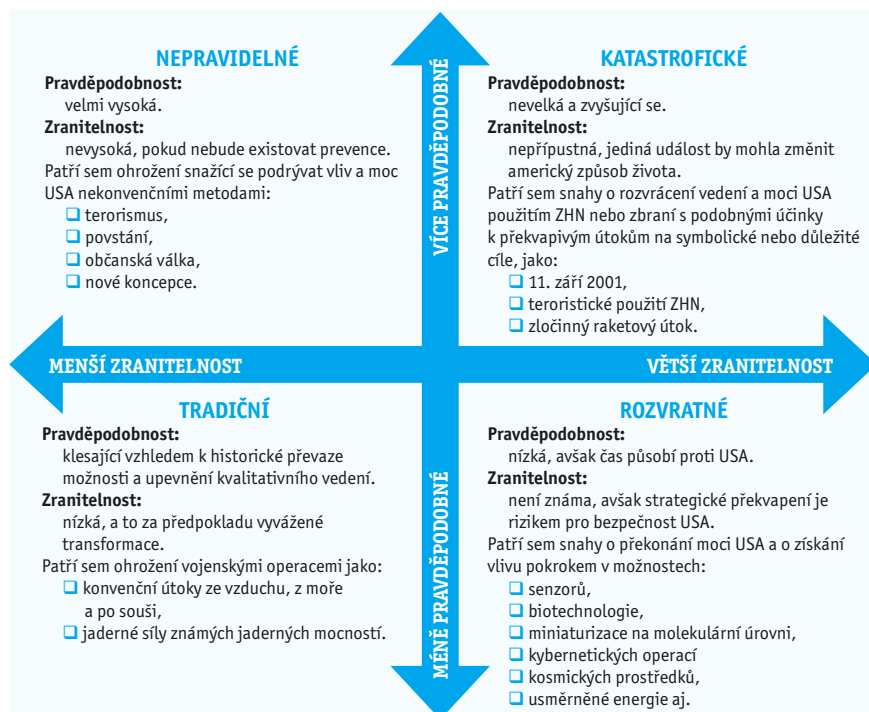

Časopis *Defense News* č. 45/2004 uveřejnil článek, který je zajímavý z metodického hlediska, protože rozděluje možná ohrožení USA do čtyř kategorií podle pravděpodobnosti a podle zranitelnosti USA. Popsaná metoda může nalézt aplikace i v menším měřítku.

Ministerstvo obrany USA sestavilo přehled možných situací, k nimž se USA musejí připravit a které budou hrát významnou úlohu při reorganizaci ozbrojených sil USA a při zavádění výzbroje potřebné pro řešení těchto situací. Ozbrojené síly USA musejí být připraveny nejen pro známá ohrožení, ale také pro ohrožení méně známá, avšak stále pravděpodobnější, tj.

- k tradičnímu (konvenčnímu) ohrožení,
- k nekonvenčnímu (nepravidelnému) ohrožení,
- ke katastrofickému ohrožení,
- k rozvratnému ohrožení.

Tato ohrožení mají rozdílnou pravděpodobnost a ohrožují Spojené státy různou měrou. Proto mohou být sestavena do matice se dvěma proměnnými: pravděpodobnost ohrožení a zranitelnost USA. Situace vyplývající z těchto možných ohrožení jsou označovány jako „standardní plánovací situace“ (planning scenarios), viz **obr.:**

Velikost a struktura ozbrojených sil, zbrojní programy a kombinace možností se nezmění, pokud se nezmění tyto plánovací situace. Ozbrojené síly se musejí vyvarovat toho, aby příliš zdůrazňovaly některou z možných situací ohrožení.

Na jaký typ ohrožení se připravit?

Spojené státy jsou vcelku dobře připraveny k řešení pouze jednoho z těchto vznikajících ohrožení, a to k obraně proti nepříteli, který povede útok konvenčními leteckými, námořními a pozemními silami, avšak Ministerstvo obrany USA považuje takový útok za nepravděpodobný.

Za pravděpodobnější jsou považovány útoky vedené s cílem narušovat moc USA nekonvenčními způsoby, jako je válka vedená nepravidelnými povstaleckými silami.

Méně pravděpodobné, avšak stále důležitější jsou „katastrofická“ ohrožení zaměřená na rozvrat vedení a moci USA překvapivými útoky na symbolické a velmi důležité cíle. Takové útoky se zhoubnými účinky by mohly být vedeny balistickými raketami vybavenými chemickými, biologickými, jadernými nebo radiologickými zbraněmi.

Problémem, který představuje nejméně pravděpodobné ohrožení – avšak ohrožení –, jež by při realizaci vytvořilo vysokou zranitelnost USA – jsou „rozvratné“ (disruptive) technologie. Tyto technologie předpokládají rozsáhlý pokrok v senzorech, v informační technologii, v biotechnologii, v miniaturizaci na molekulární úrovni, v kybernetických operacích a ve zbraních používajících usměrněnou energii, jejichž možnosti jsou tak velké, že by mohly protivníkovi rychle poskytnout převahu.

Existuje řada situací, které jsou velmi pravděpodobné a velmi náročné a které vyžadují řešení, protože by mohly klást na strukturu ozbrojených sil požadavky zcela odlišné od požadavků současných.

Jedna z těchto uvažovaných situací vytváří problém postupu vůči nespolehlivému státu disponujícímu jadernou výzbrojí: možná Írán v budoucnosti, Pákistán v blízké budoucnosti, Severní Korea a do jisté míry Rusko.

Mohly by vzniknout určité zvláštní požadavky, které by nebylo možno řešit podle jiných typových situací, požadavky, které by byly rozhodující pro ochranu bezpečnosti USA. Jsou to situace toho druhu, který je také nutno zařadit do kombinace situací.

Vojenská strategie „1-4-2-1“

Současný rámec pro stanovení velikosti a uspořádání ozbrojených sil USA, jakož i pro kombinaci zbraní a technologie byl nastíněn ve „čtyřletém přehledu obrany“ USA (QDR – Quadrennial Defense Review) v roce 2001.

Tento „přehled“ položil základ pro národní vojenskou strategii USA „1-4-2-1“, stručně:

- ❑ pro obranu Spojených států (1),
- ❑ pro udržování vojenských sil schopných odstrašovat agresi v Evropě, severovýchodní Asii, jihozápadní Asii a na Středním východě (4),
- ❑ pro možnost čelit agresi současně ve dvou z těchto regionů (2),
- ❑ pro zachování možnosti dosáhnout „rozhodného vítězství“ v jednom z těchto konfliktů (1).

Ministerstvem obrany USA zpracovávané nekonvenční výše popsané plánovací situace mohou být základem pro upuštění od dosavadní vojenské strategie USA a mohou nahradit nynější soustavu 1-4-2-1. Výzkum potvrzuje potřebu plánování pro situace mnohem složitější než dosavadní konvenční situace.

Operační podmínky budoucích situací zahrnují více než samotné ozbrojené síly a vyžadují více integrovaný přístup nejen k tzv. fázi po konfliktu.

Příští čtyřletý přehled obrany (QDR) musí mít mnohem širší přístup než je nynější přístup Ministerstva obrany. Bude nutno úspěšně vést „mnohooborové“ operace ve složitých situacích. Zítřejší zasazení budou probíhat za mnohem složitějších situací při působení mnoha nepřátelských, vlastních a neutrálních stran.

Aby nové situace, které mají být podkladem pro plánování obrany, získaly podporu druhů ozbrojených sil, musejí být podrobeny analytickému procesu u složek Ministerstva obrany. Zatímco ozbrojené síly mají o novou strategii zájem, některé nové situace zpochybňují význam jistých důležitých možností, do nichž ozbrojené síly investovaly miliardy dolarů pro dosažení převahy. Druhy ozbrojených sil potřebují nové vodící zásady, které jim pomohou při rozhodování, kam položit důraz a kde podstoupit riziko, protože nelze být všude stejně silný.

Pramen: Jason Sherman, U.S. Revises Threat Scenarios, Defense News, 45/2004 (nas)

K čemu přitom budou gripeny za dvacet miliard? Budou létat do světa do ohnisek nějakých vojenských krizí nebo budou jenom hlídkovat nad Českou republikou?

Ono platí všeobecně, že stát, zejména stát uprostřed Evropy, bez armády, čili bez schopnosti jaksí prosadit svou vůli na svém území a zabránit prosazení cizí vůle na svém území, není státem. Stát bez armády není státem. Armáda bez schopnosti skutečně tuto vůli prosadit není armádou. A stejně jako na zemi, dnes nemůžeme počítat s armádou na koních a se šavlemi, protože technický vývoj je někde jinde, tak ve vzduchu nemůžeme počítat s dvouplošníky nebo jenom s letadly podzvukovými. Prostě technika vyrobila nadzvuková letadla. My je musíme k ochraně našeho vzdušného prostoru mít, a ten, kdo by snad chtěl tvrdit, že bychom neměli mít nadzvuková letadla, ten by z našich ozbrojených sil udělal neozbrojené síly. Něco takového já jako ministr obrany nikdy nemohu připustit. Kdyby se vláda rozhodla někdy tímto směrem, tak by se musela rozhodnout s jiným ministrem obrany.

Z rozhovoru ministra obrany Karla Kühnla na ČRo6 28. 4. 2005, Studio Stop